

Predmet: Ilija Jurišić - Tuzlanska kolona

Poslovni broj predmeta: K.V. 05/07

Glavni pretres: 11.04.2008.

Izveštaj: Mirjana Lazić, posmatrač FHP-a

Saslušanje svedoka Mata Divkovića

Svedok je u maju 1992. godine bio komandir saobraćajne policije u Tuzli i član Operativnog štaba [OŠ] pri CJB Tuzla. Opetarivni štab je formiran nakon proglašenja neposredne ratne opasnosti [26.04.1992.]. Komadant je bio Meho Bajrić, načelnik Stanice javne bezbjednosti Tuzla, a seća se da su ga činili Muhamed Brkić, zamenik načelnika Stanice javne bezbjednosti Tuzla, komandiri stanica policije Niko Jurić i Milićević Milenko, komandir zadužen za zaprečavanje Faruh Prcić, bivši načelnici policije koji su aktivirani u rezervni sastav policije Budimir Nikolić i Ilija Jurišić i drugi. Optuženi Ilija Jurišić nije imao komandnu funkciju u OŠ već je njegova uloga bila više savetodavna s obzirom na iskustvo koje je posedovao. Sedište OŠ je bilo u zgradi MUP-a, u kancelariji načelnika. U toj kancelariji formirana je dežurana, ali je u susednoj kancelariji otvorena još jedna u kojoj se dežuralo noću. Pri SO Tuzla formiran je Krizni štab čija funkcija je bila brzo donošenje odluka vezanih za odbranu grada. Na čelu Kriznog štaba bio je gradonačelnik Selim Bešliagić dok je Meho Bajrić bio jedan od članova. Pre 15. maja 1992. godine TO, rezervni sastav vojske, postojala je samo na papiru, ali nije delovala na terenu. S druge strane, policija je aktivirala rezervni sastav tako da su pored tri osnovne, predratne stanice policije formirane rezervne stanice policije pri svakoj mesnoj zajednici. Pripadnici policije nosili su plave i maskirne uniforme, koje su se od uniformi vojske razlikovale po oznakama. Optuženi Jurišić u to vreme nije nosio uniformu.

Zbog bezbednosti, na ulazu i izlazu iz grada, bili su formirani punktovi a pored njih iskopani su rovovi [nakon 29.04.1992. kada je doneta naredba Prijedsedništva radi sprovođenja oduke za povlačenje JNA sa teritorije BiH]. O odluci o povlačenju JNA je čuo, ali nije se znao tačan datum povlačenja jer su pregovori bili u toku. Pregovori su vođeni između Meha Bajrića i Selima Bešliagića, s jedne strane, i komandanta kasarne *Husinska buna* potpukovnika Mileta Dubajića, s druge strane. Na jednom sastanku Kriznog štaba kome je svedok prisustvovao, član Kriznog štaba Muhamed Žilić je predložio da se vojska zaustavi, pretrese i da joj se oduzme oružje. Svedok je to odbio jer je smatrao da to može da izazove incidente tako da se od tog predloga odustalo.

Svedok je u noći između 14. i 15. maja 1992. godine bio dežurni u zgradi MUP-a i seća se da u toku noći nije bilo pucnjave. Kada se smena završila u 07:00 časova otišao je do prijatelja da popije kafu a zatim je otišao kući da spava. Oko podneva probudio ga je telefon, prijatelj mu je javio da je u Tuzli počeo rat, da je kolona vojske krenula iz kasarne i da je počela pucnjava. Obukao je uniformu i otišao u sedište Operativnog štaba. Mihajlo Brkić ga je obavestio da je kolona vraćena sa *Brčanske malte* i da treba ponovo da krene prema Ozrenu. Njih dvojica su krenuli da obiđu rezervne stanice policije kako bi ih upozorili da ne dođe do provokacija i incidenata. Preko radio stanice su čuli da narod nosi oružje iz magacina na Kozlovcu. Uputili su se prema magacinu i na putu kod jednog objekta, koji je takođe služio za skladištenje, videli su desetak ljudi koji su nosili oružje. Tu su sreli Faruka Prcića koji im je rekao da se očekuje vazdušni desant i da se zbog toga narod naoružava. Na ulazu u Kozlovac takođe su videli 10, 15 muškaraca koju su oružje ubacivali u jedan civilni kamion. Komandir specijalnih jedinica Rasim Hadžić im je rekao da on narod ne može da spreči da uzima oružje

jer su uplašeni. Mihajlo Brkić i on su zbog toga naredili dežurnim policajcima da oduzmu i vrate oružje u magacin i da magacin zatvore. Pokušali su da pronađu predsednika opštine Bešlagića, ali je on bio na pregovorima. Otišli su do kasarne i tamo sreli poručnika Tešića koje im je rekao da je bilo problema i svađa jer su pripadnici rezervnog sastava odlučili da se evakušu u pravcu Ozrena dok je redovna vojska želela da krene u pravcu Beograda. Zbog toga su se formirale dve odvojene kolone, jedna je bila okrenuta ka glavnom izlazu dok je druga bila okrenuta prema sporednom izlazu koji je izlazio na Skojevsku ulicu. Mihajlo Brkić i svedok su odlučili da preusmere jednu kolonu i da celokupna vojska napusti grad u istoj koloni. Bilo je oko 17:00 časova kada je kolona krenula. Čuo je da se na čelu kolone nalaze sekretar opštine Jasmin Imamović i Ilija Ivković. Brkić i on su bili na začelju prve kolone i davali su signal da ostali krenu za njima. Kada su prošli raskrsnicu *Brčanska malta*, na udaljenosti od 500, 1000 metara začuo je pucanj. Neko je preko radio stanice nazvao Štab i rekao «pucaju po nama i objektima» ali niko nije odgovorio. Čuli su se pojedinačni pucnji. Još dva puta je neko javljao da se puca, ali odgovora i dalje nije bilo. Nakon nekog vremena začuo je glas Ilije Jurišića koji je prenosio naredbu «na vatru odgovorite vatrom». Odmah je usledila strašna pucnjava. Skrenuli su desno i sakrili se iza jedne kuće a zatim se uputili prema lokalnoj mesnoj zajednici. Prepali su se, Brkić je samo ćutao. Ubrzo je počelo i granatiranje. Uveče je neko javio da u blizini naselja Slavinovići, kod kuće izvesnog Bože, ima nekih srpskih vojnika koji žele da se predaju i da je potrebno da neko ode na pregovore sa njima. Svedok se dobrovoljno javio i kada je stigao do Božine kuće video je vojnika koji je rekao da se predaju. Došla su dvojica rezervista i sa sobom vodili zarobljenog policajca. Rekli su da žele da pregovaraju, ali samo sa policajcem koji je Srbin. Zamenik komandira prve stanice Zoran Bogdanović je ostao sa njima dok se svedok sa Brkićem uputio prema prodavnici nameštaja na *Brčanskoj malti*, gde su se sakrila četiri vojnika koji su hteli da se predaju. Kod prodavnice nameštaja videli su krim-službu koja je vršila uviđaj. Iz pravca Majevice je u njihovoj blizini pala jedna granata i oni su odlučili iz bezbednosnih razloga da se vrata u MUP. Sledećeg dana je zajedno sa predstavnicima Crvenog krsta organizovano pozivanje vojske da izađe iz skloništa, da se okupi na jednom mestu i da u koloni izađu iz grada. U tome se upelo tako da je vojska preko Gradine bez incidenata napustila grad.

Nikada nije saznao ko je bila osoba koja je prva prenela da vojska puca na objekte niti je saznao ko je izdao naredbu za otvaranje vatre. Ne zna da li je povodom napada kolone vođena istraga radi utvrđivanja ko je započeo pucnjavu i koliko je ljudi stradalo, niti da li su bile podignute krivične prijave. Nije mu poznato da li je neko od policajaca stradao.

Predlozi odbrane

Odbrana je radi efikasnosti postupka predložila da se umesto saslušanja svedoka oštećenih u nastavku dokaznog postupka pročitaju njihovi iskazi dati u istrazi. Tužilac je izneo svoje protivljenje i ponovio predlog da svi svedoci oštećeni budu saslušani jer oni to zaslužuju s obizom na tragediju koju su preživeli.

Odbrana je ponovila predlog za ukidanje pritvora optuženom Iliji Jurišiću, sa obrazloženjem da ne postoji ni minimum osnova koje predviđa član 142. stav 2. tačka 1. Zakonika o krivičnom postupku RS.

Odluka Veća

Sudsko veće je odbilo predlog odbrane da se optuženom Jurišiću ukine pritvor jer smatra da još uvek postoje razlozi zbog kojih je pritvor određen.

Komentar

Svedokovo svedočenje je bilo neubedljivo u vezi sa radom Operativnog štaba, uloge njegovih članova, merama za sprovođenje odluke Prijedседništva BiH od 29.04.1992. godine, pregovorima koji su vođeni, detalja samog događaja kao i njegove uloge u svemu tome.

FOND ZA HUMANITARNO PRAVO